

Naturfaglig vurdering i forbindelse med planarbeid ved Taranrød vest

Vurdering av naturmangfold ved eventuell omregulering

Naturfaglig vurdering i forbindelse med planarbeid ved Taranrød vest

Forfattere: Alexander Nilsson

Publisert: 23.11.2022

Antall sider: 12 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Tønsberg kommune

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Nilsson, A. 2022. Naturfaglig vurdering i forbindelse med planarbeid ved Taranrød vest. Vurdering av naturmangfold ved eventuell omregulering. Biofokus-rapport 2022-121. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Bøkeskog / Dødved i bøkeskogen / Bekk i bøkeskog / Furuskog på kollene/ Ung bøk.
Foto: Alexander Nilsson

Biofokus rapport 2022–121

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-155-4

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

1 Innledning

Bakgrunnen for oppdraget er Tønsberg kommunes behandling av kommunens arealplan, og et behov for ny kunnskap knytta til naturverdiene i området vest for Taranrød gjenvinningsstasjon. Undersøkelsesområdet er definert av oppdragsgiver (Tønsberg kommune), og oppdraget gikk ut på å kartlegge eventuelle naturverdier og dokumentere disse. Kartleggingsmetodikken som ble ønsket benyttet fra oppdragsgivers side var Miljødirektoratets instruks (basert på NIN2). Oppdraget har ikke gått ut på å vurdere konkrete utbyggingstiltak, men det gis likevel noen generelle betraktninger om konsekvens av eventuell omregulering av området og ivaretagelse av områdets naturverdier.

Området ligger i svakt oseanisk seksjon i boreonemoral sone. Dette er bioklimatiske faktorer som ofte gir opphav til edelløvskogstyper, og her kan en forvente å finne både varmekjære og fuktighetskrevede arter. I området rundt er det registrert flere naturtyper av nasjonal verdi, og da spesielt knytta til treslaget bøk, som Vestfold fylke for øvrig har et spesielt ansvar for å ivareta. Historisk har nok området vært benytta til både skogbruk og beite. I dag drives det aktivt skogbruk i området, noe som setter sitt preg på naturen.

Figur 1: Undersøkelsesområde (oransje avgrensning). Taranrød gjenvinningsstasjon kan ses nede til høyre i kartutsnittet.

2 Metode

2.1 Datainnsamling

Kartleggingstema

Arbeidet har omfattet kartlegging av:

- Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet 2022) basert på NiN2 (Halvorsen et al. 2015).
- Utvalgte naturtyper i henhold til [Naturmangfoldloven](#) og [Forskrift om utvalgte naturtyper](#).
- Røddlistede naturtyper i henhold til Norsk rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018b).
- Levesteder for rødlistearter og andre forvaltningsrelevante arter. Røddlistekategorier følger gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021).
- Forekomster av fremmede arter iht. Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken 2018a).

Viktige datakilder

Tilgjengelige naturdatabaser og litteratur er gjennomgått for å samle eksisterende kunnskap om området, bl.a. Naturbase og Artskart.

Feltkartlegging

Feltkartlegging i området ble utført av Alexander Nilsson 10. november 2022. En mild høst muliggjorde den sene feltkartleggingen ettersom vegetasjonen fremdeles var mulig å tolke. Tidspunktet var likevel noe seinere enn det som er ideelt. For andre artsgrupper, og da særlig lav, moser og sopp, var kartleggingstidspunktet godt med hensyn til å kunne fange opp eventuelle sjeldne/røddlista arter.

3 Resultater

3.1 Beskrivelse av planområdet

Det kartlagte undersøkelsesområdet består stort sett av relativt ung skog, med furu og noe eik på kollene og bøk der det er bedre jordsmonn og i fuktigere søkk. Bøke-partiene er som regel ikke store og sammenhengende eller gamle, med unntak av et større parti i vestre del av undersøkelsesområde. Der finnes et større sammenhengende bøkedominert skogsparti med forholdsvis store kvaliteter i form av store trær og noe død ved. Dette skogpartiet tilfredsstiller også Miljødirektoratets instruks sine krav for utfigurering av naturtype, og utfigureres som «Gammel fattig edelløvskog». Lokaliteten og naturtypen har fått totalvurderingen «Høy kvalitet» (tab. 3, fig. 2). Denne lokaliteten er gitt navnet «Taranrød vest 1».

Øst for dyrkamarka mot Taranrødveien ble det registrert en liten naturtype av utformingen «Lågurtedellauskog». Her finnes eik, bøk, osp, spisslønn samt noe bjørk, gran og furu, men all skog her er forholdsvis ung og regnes til hogstklasse 4. Lokaliteten har fått totalvurderingen «Moderat kvalitet» (tab. 3, fig. 2). Lågurtedellauskog er i tillegg rødlistet som sårbar iht. rødlista for naturtyper (Artsdatabanken 2018b). Denne lokaliteten er gitt navnet «Taranrød vest 2».

Øvrig skog i undersøkelsesområdet regnes som forholdsvis triviell og ikke spesielt særegen sammenlignet med omkringliggende landskap.

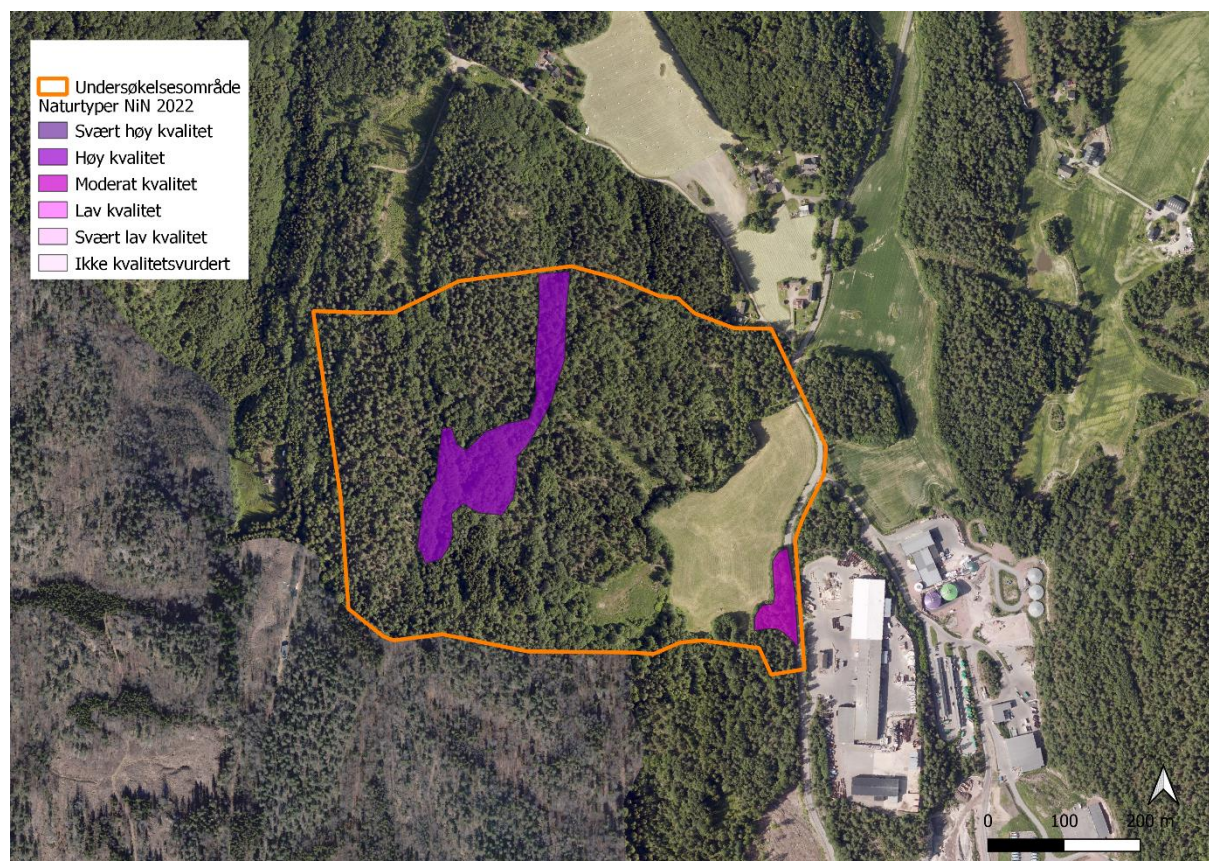
Figur 2: Naturtypen «Gammel fattig edelløvskog» på lokaliteten Taranrød vest 1. Skogen vokser på løsmasser som bekken har erodert seg ned i og dannet noe som begynner å ligne et ravine-landskap. Dødved-mengden i lokaliteten er i økning, noe som er svært positivt for spesielt sopp og insekter.

3.2 Kartlagte naturtyper

Oppsummering av kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks. Full beskrivelse finnes i vedlegg 1.

Tabell 1. Oversikt over naturtyper kartlagt etter Miljødirektoratets instruks.

NIN-ID	Områdenavn	Naturtype	Tilstand	Natur-mangfold	Samlet kvalitet	Areal (daa)
NINFP2210113290	Taranrød vest 1	Gammel fattig edelløvskog	God	Moderat	Høy	20,7
NINFP2210113291	Taranrød vest 2	Lågurtedellauvskog	Moderat	Moderat	Moderat	3,6

Figur 3: Kart over undersøkelsesområdet med inntegnede naturtyper. «Taranrød vest 1» ligger lengst vest, mens «Taranrød vest 2» ligger øst i undersøkelsesområdet. Naturtypene er vist som rosa lag, undersøkelsesområdet er avgrenset med oransje-strek.

Rødlistede naturtyper

Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2018b) lister naturtyper som har risiko for å gå tapt fra Norge. Den er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter. I undersøkelsesområdet er det avgrenset én rødlista naturtype: Tranrød vest 2, C17 Lågurtedelløvskog. Lågurtedelløvskog er rødlista som sårbar (VU).

3.3 Artsmangfold

Det ble ikke påvist rødlista arter under feltbefaringen, med unntak av lind som nå er rødlista som nært trua (NT). Lav var den artsgruppen som ble grundigst undersøkt, da det er et knippe arter skorpe-lav som gjerne finnes i de fineste bøke-skogene i Vestfold. Ingen av disse ble imidlertid påvist her. *Biatora helvola* ble registrert på en stor bøk, denne arten er kun funnet på tre øvrige lokaliteter i Tønsberg kommune, men er antagelig noe oversett. *Pertusaria hymena* og *Alyxoria varia* ble også funnet på bøk, og er arter som er lite registrert, men som antagelig finnes rikelig av i godt utvikla bøkeskog i Vestfold.

3.4 Fremmede arter

Sør i undersøkelsesområdet (på grensa mot Sandefjord kommune) ved den gamle fyllingsplassen ble det påvist flere store forekomster parkslirekne (SE), svært høy risiko. Funnene er publisert i Artskart.

4 Diskusjon

4.1 Hensyn til naturverdier ved eventuell omregulering

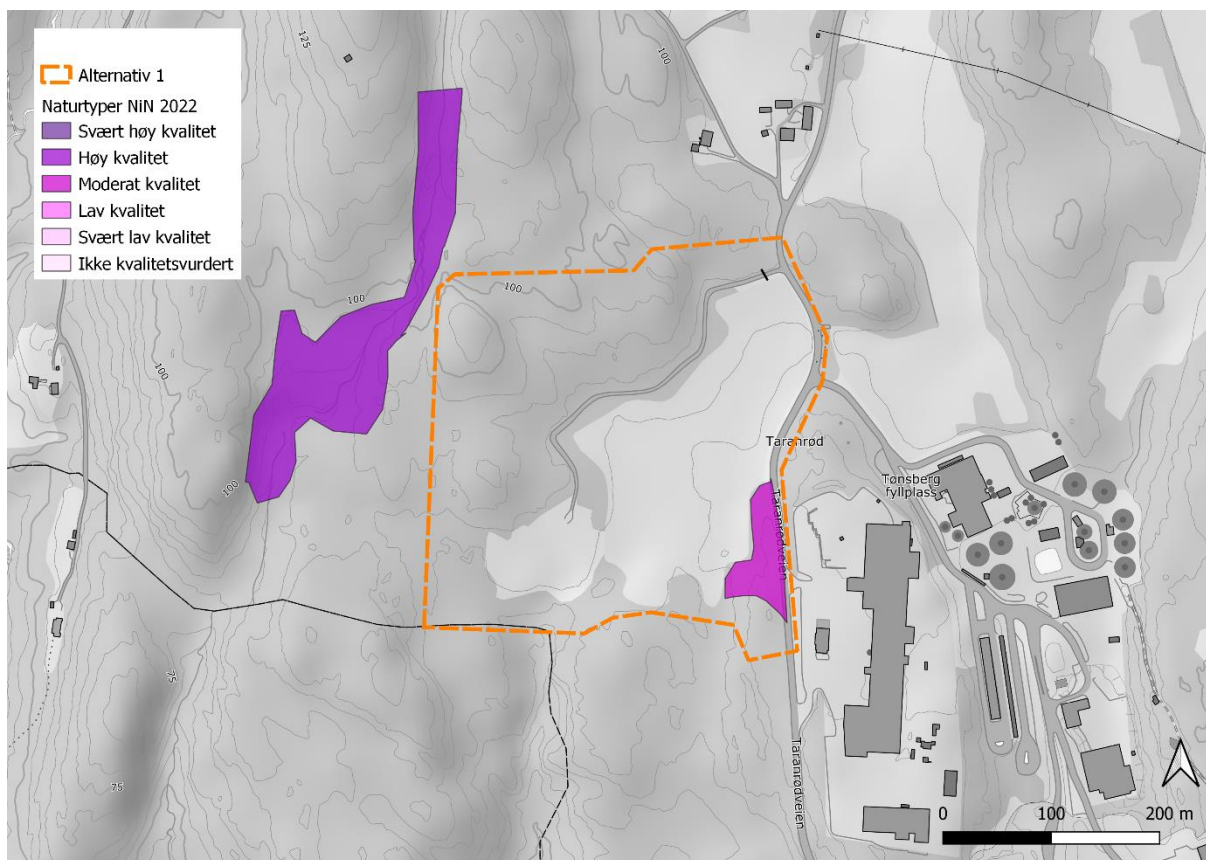
Som man kan se av figur 2 befinner naturtypene seg på to relativt begrensede arealer. Det er også hovedsakelig innafor de avgrensede naturtypene undersøkelsesområdets naturverdier befinner seg. Naturen rundt regnes som relativt triviell grunnet tidligere hard påvirkning og mindre god bonitet. Begge lokalitetene befinner seg imidlertid forholdsvis sentralt i undersøkelsesområdet, noe som kan medføre noen utfordringer planmessig.

Det anbefales i videre planarbeid å forsøke å påvirke de registrerte naturtypene så lite som mulig, og da særlig Taranrød vest 1 (naturtypen lengst vest). For å ivareta verdiene her på en god måte bør det helst ikke gjøres arealinngrep nærmere enn 40-50 meter unna lokaliteten. Går man nærmere enn dette vil man påvirke lokaliteten i stor grad gjennom økt eksponering (sol og vind) og redusert skjerming fra omkringliggende skog. Vestfold har som tidligere nevnt et ansvar for ivaretagelse av de siste restene av bøkeskog i Norge ettersom hovedparten av bøkeskog i Norge finnes her. Skal man ivareta de siste bøkeskogene er det viktig at lokaliteter som denne ikke hogges/bygges ned.

Lokaliteten ved Taranrødveien (Taranrød vest 2) er allerede «inneklemt» og eksponert, og her vil ikke noen stor buffersone være mulig. Størst mulig ivaretagelse av lokaliteten slik den er i dag anbefales for ivaretagelse av naturmangfoldet.

4.2 Naturmangfoldvurdering av to alternativer

De to alternativene som foreligger vil beslaglegge litt ulike arealer på ulik måte. Alternativ 1 (fig. 4) beslaglegger ca. 36 daa dyrka mark, men også hele naturtypen «Taranrød vest 2» (tab. 1). Den vil også ta forholdsvis mye skog (ca. 50 daa). Med tanke på naturmangfold vil nok skogen inneha et betydelig større mangfold enn dyrka marka. Det mest negative med alternativ 1 for naturmangfoldet er beslagleggingen av naturtypen «Taranrød vest 2».

Figur 4: Alternativ 1, ca. 96 daa. Skog (ca. 50 daa), dyrka mark (ca. 36 daa), tidligere deponi (ca. 10 daa).

Alternativ 2 (fig. 5) beslaglegger verken dyrka mark eller store deler av noen av naturtypene. Dersom alternativet ikke endres vil det imidlertid ligge så tett opp mot naturtypen «Taranrød vest 1» (fig. 5, tab. 1) at deler av denne vil kunne forringes på grunn av kanteffekter. Dersom forslaget kan justeres noe, ved for eksempel å legge inn en «buffersone» mot naturtypen og kanskje heller utvide arealet i både nord og sør, vil alternativ 2 være å foretrekke med tanke på bevaring av naturmangfoldet i området.

Figur 5: Alternativ 2, ca. 98 daa. Skog (ca 88 daa), tidligere deponi (ca 10 daa).

5 Referanser

- Artsdatabanken. 2018a. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2022. Artskart - internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Halvorsen, R., Bryn, A., Erikstad, L., et al. 2015. Natur i Norge - NiN. Versjon 2. <https://www.artsdatabanken.no/NiN>
- Miljødirektoratet. 2022. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. M-1930., s.374. <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/februar-2021/kartleggingsinstruks--kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin2/>
- Miljødirektoratet. 2022. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/>

Vedlegg 1. Naturtypebeskrivelser

Taranrød vest 1

Naturtype: C22 Gammel fattig edellauvskog (ntyp_C22)

Kartlagt: 10/11/2022

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 20700 m²

Tilstandsvurdering: God

Naturmangfoldvurdering: Moderat

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Høy lokalitetskvalitet.

Tilstand beskrivelse: Lokaliteten har god tilstand grunnet lite innslag av gran, fravær av fremmedarter og fravær av kjørespor.

Naturmangfold beskrivelse: Moderat naturmangfold grunnet forholdsvis stort sammenhengende areal av naturtypen. Øvrige kvalitetsparametere tilfredsstiller ikke kravene til en høyere naturmangfold vurdering.

Taranrød vest 2

Naturtype: C17 Lågurtedellauvskog (ntyp_C17)

Kartlagt: 10/11/22

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 3600 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Moderat

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat lokalitetskvalitet.

Tilstand beskrivelse: Lokaliteten oppnår kun moderat tilstand grunnet at skogen hovedsakelig er i hogstklasse 4.

Naturmangfold beskrivelse: Lokaliteten oppnår moderat verdi på naturmangfold grunnet mengden rikbarkstrær (osp over 20cm i diameter). Ingen øvrige parametere trekker verdivurderingen videre opp.

Biofokus

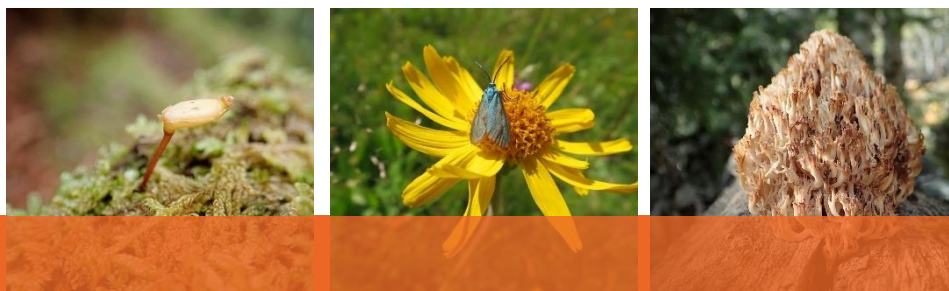
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2022–121
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-155-4

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no